

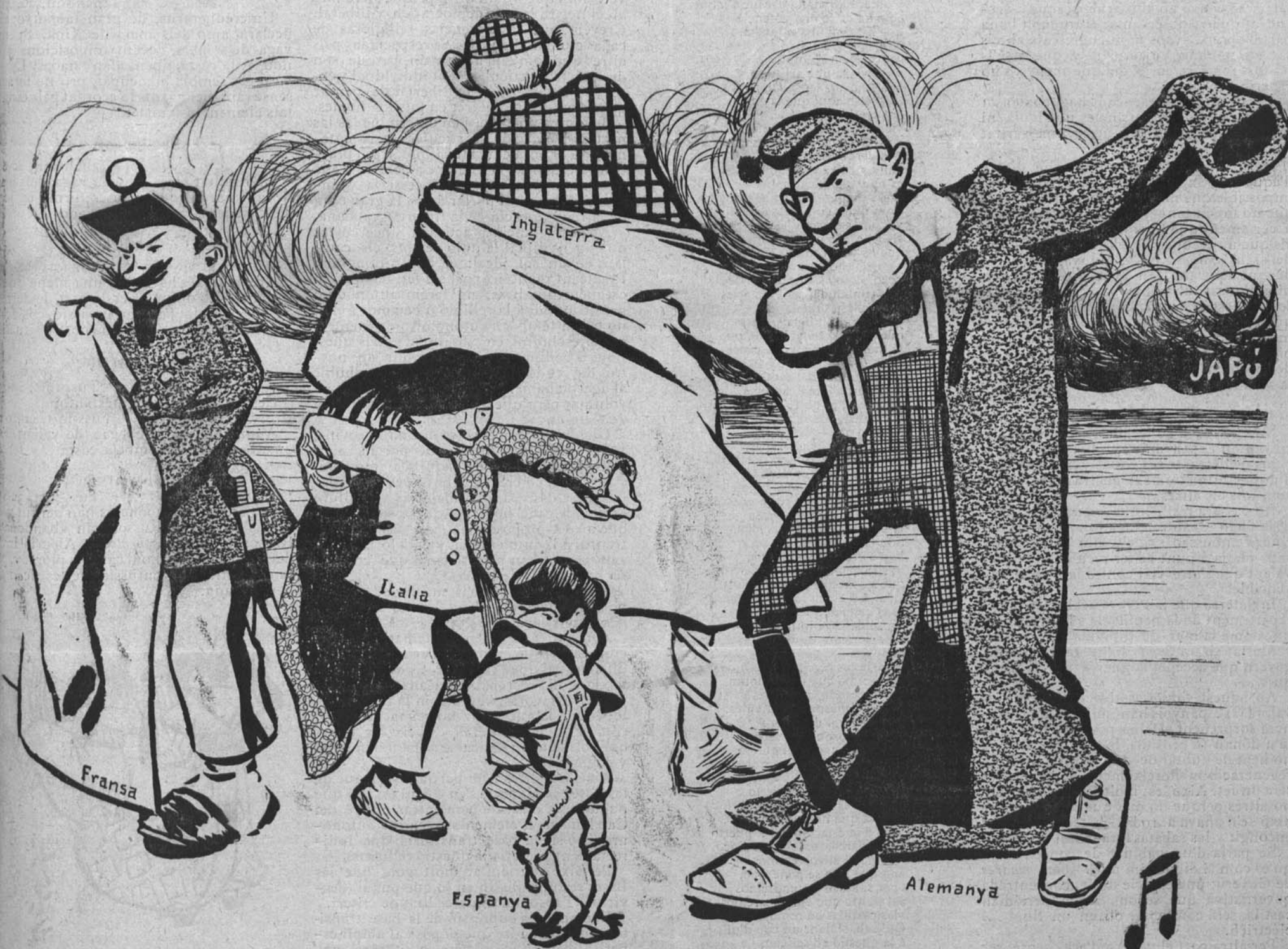
LA TRALLA

SETMANARI SATIRICH

No l'equivoqueu ab el d'enfrente * Mudará'l petadó cada setmana

DIPUTACIÓ, 262 ————— SURT ELS DISSAPTES

La turbonada que vé

AS NACIONS : Abriquem - nos pera que la ventada 'ns trobi preparats !

SPANYA : Pué yo con exa capita tan regalá me baxto pá recistí ar más pintao. Y ahora que venga Inglaterra á icirme que xi me puedo valer ¡Olé!

Persecucions (?)—Espanya y la guerra Europea—L'ardor bèlich—Rápida de cal Ajuntament.

Las suposadas persecucions republicanas segueixen essent, per are, la banderola d'anunci del *trust* espanyol neula.

Ab aquest motiu s'han pronunciat frases de molt efecte que han afectat efectivament, als efectes de la república que nunca acaba de llegar.

S'ha parlat molt de *legalidad* y d'*ilegalidad* y fins un manso ha dit que aniran fins allà ahont els porti la persecució: «à la retirada si es preciso pero no sin antes proclamar la revolución dentro del Parlamento».

Gran mal se'n farán! Llástima que ab la guerra d'Orient l'atenció dels tafeners s'ha distret un bon xich, y la persecució (l) republicana no ha fet efecte que's proposaven y que tant els convenia pera mantenir el foc sagrat de la revolució.

Será precis inventarse algun'altra cosa de mes efecte, porque per are tot lo que han tocat els senyors del *trust* pera mantenir la seva preponderancia entre las masses massa confiadas dels obrers, no ha donat resultat satisfactori.

Els obrers ja's deixan enganyar ab facilitat, pero convé no abusarne perquè'l desencant que ve observantse entre molt bona part d'obers, avans molt engrescats ab els *amigos*, pot anar en augment, y quedarse's pastors sense remat el dia que menys s'ho esperin.

Y aixó de que'l desencant hagi comensat á cundir entre's obrers no es una falla ni una ilusió nostra, sino qu'es una veritat evident.

Mes d'un cop haviam pensat que dintre d'aquesta gran massa obrera catalana era impossible que no s'hi contessin elements que no fossin tan engegats com la majoria. Y certament que hi eran, puig son ja molts els que no creuen ab els cants de sirena dels seus *amigos*. No es llunyá, donchs, el dia que aquestos Don Tancredos que tenen hipnotisat al poble obrer, cauran dels seus pedestals de cartes y vetran els obrers que'l camí que signan els grans pensadors moderns pera conquerir la emancipació del proletariat no es el d'afartar tahuls á costa del poch jornal que afanyan els obrers ab la seva suhor.

No será res lo de la guerra Europea! Se creyan qu'Espanya no's trobava en condicions de defensar sas costas y han vist que'l nostre Ministre de la guerra es tan valent com tots els altres.

No passará res, porque las naciones europeas s'han espantat al recordarse de las xeringas embussadas que tenim instaladas á cada platja á punt de fer recular al primer valent que s'atreveixi contra la Patria invencible.

Inglaterra que ja's creya acabar de fer el repartiment de la península s'ha trobat ab un home la mar de diplomàtic que ha contestat ab un *teson* digne tant sols del govern que acceptá la guerra ab els Yanquis.

Ab aquest *fausto motivo* diuen qu'els valors (?) espanyols han pujat d'una manera sorprenent. D'una pesseta crech que ja'n donan 10 céntims, lo qual vor dir que no hem de dubtar de que dintre poch la regeneració y floreximent de la Madre será un fet. Aixó es molt consolador per nosaltres porque no mes que de pensar que aixó se'n anava á rodar ja teniam el cor encongít y las sabatas foradadas.

Se parla d'un gabinet de concentració qu'es com si diguessim unas *gotas madres* de Govern; una especie de llet concentrada governativa que segons algún periódich castila, será com posar oli en un llum..... eléctrich.

Per altra part el govern d'are, sense ser res concentrat, *movilisa* (aixó fa nació de debó) tropas d'una banda á l'altra y está á punt d'armar creuhers las barquetas dels *jeitos y trañas* de las costas gallegas.

L'ardor bèlich comensa á tornar en els esperits decayguts, y en las administracions

de loterías y estanchs de Barcelona que son els únichs *Centros políticos* de que disposem els barcelonins, s'hi fan reunions de *buenos patriotas*, empleats retirats y aspirants, que es cuydan de comparar foras navals y foras bestiasas.

Ab tants mals-de-caps internacionals no hem pogut ensumar res de cal Ajuntament. Però no hi fa res: el nostre *querido colega* «La Esquella» den Roca te la galvanizada pell del cutis (vulgo barra) de pintar un sant, en el seu paperot, firmat pel plagiari mes gros de la casa, que figura un entarugat y un tramvia, ab unas mans que buydan un cabás de terra al damunt del entarugat y al dessota aquestos versos:

«Per ofegar certs assumptos y fe olvidar certas cosas, no hi ha res de tan bon éxit com tirarli terra á sobre»

Que tal? Y are diguintme si en Roca no mereix tota mena de calificatius sinónims al de Rey de la fescura y de la mandíbula.

GNOM

¿Qué hi torném?

Jo havia arribat á créure qu'ab las *castanyas del dia*, Espanya may hi tindria enterament res que véure. Es lo que pensava jo no'ns pot tocar cap esquitj, ¡si estém mes d'un mes y mitj apartats d'aquí al Japó! y fins deya, tot lo mes que farém, será doná si tant convé un cop de má á nel rús ó al japonés, y aixó per pura etiqueta y obrant ab molta decencia com ha de fé una potencia que s'estimi una miqueta. Ni llegia sobre aixó cap diari en absolut, y guardava una actitud ben *neutral*, sense cap pó, pro velshiaquí que la cosa are cambia d'aspecte, y ens produheix mal efecte y una temensa espantosa, y es porque si cotisém l'alta y baixa del que's diu, es molt significatiu que's preguntí: ¿qué hi torném? Com que's don pressa á enllestí y á posar en condicions els *machetes* y els canóns que'ns varen sobrar d'allí, y corren noticias variadas poch ó molt contradictorias y es contan deu mil historias d'aquellas estratalarias, y's parla molt del *chispazo* que va *enterarnos* en Maura, fa que tots vinguem á caure en que's pot rebre un trastasso. Ja que'n mitj del esvalot si es pert alguna castanya, lo natural es qu'Espanya l'arreglegui de rebó, Sembla qu'are la qüestió es tenir ben conservadas, quant menos las sobressadas y els formatjes de Mahó. ¿Qué'l govern no las te totas y que no ho pren pas á guassa? es que l'exércit en massa ja s'está enllustrant las botas. Son las ordres qu'are's don boy corrents á la milicia, fins jo he vist una noticia que's com qui diu de la font. Cuatre ó cinch ratllas no més, es el *despido* que dona un soldat á la minyona d'un servidor de vostés. «Pauleta, de mis pasiones, »(22 de los corrientes) »te escribo cuatro renglones, »derramando garrafones »de lágrimas muy ardientes. »Estoy en el desespero »por tí: porque me separo »de la que tanto yo quiero, »y porque si allá me muero »quedas tú y yo sin amparo. »Nada sabemos de cierto, »si quieres verme, de un brinco »ahora que no estoy muerto, »ven á la estación del... puerto »que marcharemos á las cinco. »Yo no sé si volveremos »porque esto se pone rojo, »por si acaso ya tendremos »al punto que embarcaremos »las costillas en remojo.» Quí sab, si dant un cop d'ull á la qüestió ab serietat, será cert lo del soldat. ¿Tenim l'esquena en remull?

PEP DE LA TRALLA

La dreta y la izquierda

Are que tant se parla d'aquesta qüestió, també hi volem ficar cullerada porque's vegi que ab assumptos d'aquesta naturalesa nosaltres hi tenim la ma trencada (no'ls hi podem dir si aquesta ma es la dreta ó la esquerra.)

Som autonomistas, som nacionalistas catalans y com á tals nos creyém en el dever de donar la nostra opinió devant de las molt equivocadas opinióes que s'han manifestat en algún periódich durant aquestas derrerías senmanas.

A propósit de parlarse d'unas reformas en las Bases de Manresa, reformas que no hem vist oficialment anunciadas, y que, per lo tant, dubtem de que's portin á cap per are, s'ha llesat la versió de que ab aytal motiu, s'establirà, dintre del Catalanisme, una divisió (que'ns permetem calificar d'anti-patriótica) que partirá en Dreta y Esquerra'l moviment, que per esser nacionalistas ha de caminar unit sempre en lo esencial, ó sia en la Autonomía.

Tots els grans moviments nacionalistas han sigut portats á terme ab la mes perfecta unió dintre de la diversitat de creencias religiosas y políticas, en lo referent á forma de govern, y per aquest motiu considerem qu'es anti-catalanista y pertorbador de la germanor nacional catalana'l que avant posi á la grandesa del ideal, la petitesa de las conviccions particulars, sempre migradas porque corresponen á un individuo y al ensemps sempre respectables porque's tracta d'un convenciment íntim particular. En lo religiós com en lo polítich, tegim els de LA TRALLA las nostras conviccions ja ben determinadas que no hem d'amagar per esser honradissimas. Creyém ab una forma determinada de Govern mes que ab un altra porque s'avé mes ab el nostre esperit democràtic y lliberal. Creyém que las creencias religiosas de cada ciutadà, han d'esser respectadas pels altres que com ells no pensin, porque son de carácter particular individual y entran en el terreno de la llibertat de pensar que regoneixem de dret en tots los homes.

Tenim, com dich, ben determinadas las nostras conviccions particulars, pero entenem qu'es obra educativa'l predicar, practicar y ensenyar la tolerancia porque d'ella depén la unió d'esforsos, necessaria y imprescindible pera portar á cap la gran obra de la reivindicació de la llibertat catalana.

Ab la tolerancia practicada sincerament no es gens difícil la unió de tots els catalans en un sol ideal: el de l'autonomía. Predicant república, pel sol fet de que hi creguem nosaltres, no farém autonomía; predicant odi á la religió ó be amor á ella, no farém tampoch autonomisme, mentres que prescindint en absolut d'aytals qüestions ó bé limitantnos á cumplir ab nostres devers de ciutadà podrém contribuir al agermanament de tots els homes de bona voluntat pera que lluytin per l'autonomía de Catalunya.

Divideix y vencerás (se diu molt sovint) y en care hi han ilusos que portats d'un afany jacobinista y de raquítica impulsio, s'obstinan en crear grupos, petitas capellas d'esclussivistas en materias del lliure arbitri de cada home. Aquestos mateixos que aixó's proposan no han sapigut sustreures á la intolerancia y pera formar una *esquerra* no han pogut menys que comensar atacant als de la *dreta*.

Y lo dolorós es que'ls atáchs se fan en nom del ideal, als altres homes defensors del mateix ideal.

¿Quin dret hi ha en anatematisar á un ciutadà porque en materia religiosa pensa diferent del que l'increpa? Es el dret mateix que te l'increpa pera anatematisar al primer. Llavoras, veyeu com la lluyta existeix quan la tolerancia no regna, y veyeu com la lluyta del detall exigeix las foras que sols deuen aplicarse á lo fonamental y dogmàtic.

Aixis nosaltres som partidaris de que de las Bases de Manresa s'en tregui tot alló que pugui esser obstacle pera entrar dintre del Catalanisme's elements avensats autonomistas ó sia la base transitoria que indirectament prejuga la qüestió religiosa.

Per aixó veuriam ab molt goig que las Bases se suprimissin en lo que pugui desvirtuar l'absoluta imparcialitat de criteri.

Demaném la supressió de la Base transitoria per entendre que s'oposa al ampli esperit lliberal que informa en si l'ideal nacionalista.

Y are, ab aquesta sensilla exposició (que penso seguir en sucessius articles si las circunstancias ho abonan) poden veure ben clar que tota divisió en el si del catalanisme no farà més que prosseguir la obra des-

tructora dels dos sigles transcorreguts. I treurá's esforsos dels homes en lluytas passióes mesquinas y s'oblidará lo esencial qu'es lo qu'en definitiva ha d'unir poble, educantlo, y ferlo lliure per l'estí de tots, respectanse els uns als altres.

Aixis ho han d'entendre's que tenen concepte enlayrat que mereix el gran moviment llibertador autonomista. Els vults de poch, que no han pogut capir el care la seva grandesa que no's posin apóstols si es que de bona fé desitjan seguir la llibertat de Catalunya.

PEL CABLE SUBMARINO

(DE NOSTRE CORRESPONSAL PARTICULAR)

Corresponsal malalt

Sing-song, 24-1

Caygut malalt de meningitis al ventre Aixis, donchs, no extranyeu pas qu'en *Ma Tuff* fagi las *veces*.

F. M. y P.—Corresponsal

Dejuni

Kin-sing, 25-1

Fa dos días que l'Emperador de Corea menja monjetas, porque's diu que'ls russos al esser atacats á Port-Artur, van *evacuando* molts.

Canard

King-sing, 25-1

Se desmenteix lo de las monjetas *evacuadas*, pró s'affirma la sublevació dels cucos de seda de la provincia de Yolou. Tenen armas y municions.

Pánich

Tinch-son, 26, 4

Un creuher rus, de gran tamanyo, s'ha declarat amo dels mars de Xina. Se'ta vaga dels mars, devant imposicions *anov*. A la costa, apenas fan *onadas*. Lo *vern* rus sembla preocupat, pro no farà sense sapiguer avants lo acordat pels esmeitats elements vaguistas.

Rectificació

Tinch-son, 27-1

Ha resultat *blava* lo de la vaga dels mars de la Xina. Lo que si se confirma es va d'escuradents y pahisos de vano.

Combat

Tuss-fort, 28-3

Are mateix s'ha sentit una mena de *roll* bastant dubtós per la part de *derro* de la capital. Temém invassió *cossaca* que buscan punt flach de la nostra situació.

Confirmació

Tuss-fort, 29-1

Cert lo soroll. Lo demés, infundi.

Tuss-fort, 29-10

Aumenta'l soroll. Pegan de valent. La quadra japonesa bombeja costa... y *Jor*

Triomf

Tuss-fort, 32-1

Las esquadras japonesas han perdut y russas tampoch. Russos van abandonant Russos, á preu de *sobretodos*. Alegría in deix població. Tothom canta y plora, y, ra demostrar llur entusiasme, es fican peus al fang.

Desprendiment

Sang-tuff, 35-1

Damas japonesas ofereixen llurs cotilles als ferits de la guerra, en senyal de satisfacció.

Representació

Yoko-Hama, 36-3 t.

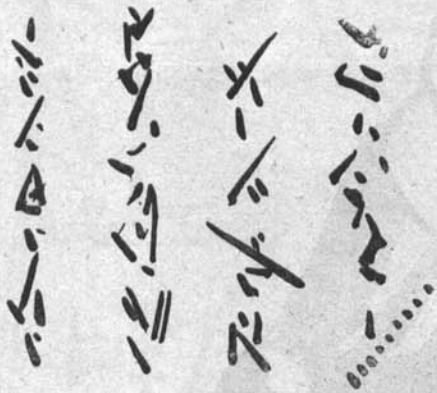
A l'Imperial regna entusiasm. Palanquins volen portant missatges de gloria. Demà's donarà una representació, per la Sada Yako, de l'immortal Kikiriki. Prometo assistirhi.

Nou combat

Port-Arthur, 37-8 m.

Combat espantós. 60 vaixells beligerants lluytan. Sembla guanyaran japonesos, pro també sembla guanyaran russos. Escriuré. Telegrafiaré. Telefonaré.

Reproduhim aquest telegrama interessantíssim, de nostre corresponsal, que per falta de temps no ha pogut traduir.

MASSA-TUFF.—Corresponsal incidental.

Fiblladas

Els arbres s'omplan de fullas
el mon s'ompla de mortals
y en Junoy s'ompla de planxas
que fa al Congrés al parlar.

**

Per sal aneu á Cardona,
Per llangonissas á Vich
y per gent que no trevall
encaminéu á Madrid.

**

No hi ha esquadra sense barcos
ni barcos sense almirall
pro á Espanya els almiralls sobran
y els barcos son á can taps.

UN BREVIARI

Clericals y Reaccionaris!

Farien riure sino fessin fàstich els arguments ab que s'apoyan els nostres enemichs pera combatre la llibertat de Catalunya y al emsemps pera embaucá al poble enganyantlo descaradament per los seus fins particulars, partint del principi de que mentres hi hagin burros ells aniran á cavall.

Combatre al Catalanisme ab rahons sólidas, ab arguments irrefutables, no ho han fet may, ni poden ferho els defensors d'una patria mentida, ni els defensors d'una República com la de'n Salmeron, que d'implantar-se seria la entronissació del absolutisme y de la barbarie disfressada ab gorrofrigi...

Clericals! reaccionaris! Héus aquí els mots de sempre; las paraulas obligadas en tots los mitins publicitaris, pera fer la guerra als autonomistas.

Probas, fets que ho demostrin, ni un; han pres e! pòls al públich aquí es dirigeixen y saben de sobras que aquet no s'entreté á pensar, ni á comprobar si es cert ó fals lo que li predican, y per aixó embusterejan impunement refiats de que ningú ha de contestarlos en semblants actes, puig si algú ho intentava, en nom de la llibertat lo arrastrarien tot l'ensanti l'anatema convingut, de clerical y reaccionari.

¡Cobarts! embustersos, mes que embustersos! Si els catalanistas com reaccionaris per que quan s'ha agafat per la solapa á un fracassat com en Junoy ó á un vivedor com en Lerroux, y s'els hi ha dit: veniu á un mitin de controversia; veniu á provarnos lo que diheu en vostras reunions ahont ningú os contesta; veniu, donéu la cara una vegada y en front de tot un poble vos demostrarem que desde D. Nicolás Salmerón, fins al últim republicà unitari, tots absolutament tots, esteu empetats d'un esperit inquisidor y regressiu, per que donchs, quant ha arribat aquet cas s'han encongit y s'han amagat lo mateix que s'amagan els escarbats al mes petit soroll?

Y miréusels bé á n'aquests que'ns calumnián de reaccionaris. Ficséusli y trobareu que no son res més que un munt de desferrás jacobinas; son els successors y hereus dels Torquemada, Duch de Alba, etc., etc.; son els continuadors de l'obra nefasta de Felip V y del Comte Duch d'Olivars, ab la sola diferencia que tots aquets inquisidors, traydors y butxins, tots ells defensors de la *unidad española* com els republicans unitaris d'are, tenian al menys el valor de presentarse al poble

tal com eran y es passejavan per carrers y plassas ab lo birret inquisitorial; en cambi els Salmerón, els Lerroux, els Blasco y els Junoy, amagan hipòcritament sota un gorro frigi la mateixa ànima y las mateixas ideas que aquells.

¿Quí son aquests homes pera tractar á un catalanista de reaccionari? Ahont es lo seu programa? Qué volen? Quinas garantías ofereixen al poble? Cap! ni una! En ells tot son negacions. No ofereixen res mes que esclavatje.

En cambi, ¿quí son els catalanistas? Son aquells que primer que ningú denunciaren els torments de Montjuich, quant el dir la veritat era un perill perque imperava l'estat de guerra, al mateix temps que *La Publicidad* demanava el cap de tots los anarquistas; son aquells que s'oposavan á las horribles embarcadas cap á Cuba ahont sols hi anavan els fills del pobre obrer, mentres que *La Publicidad* els atiaa á morir en defensa de lo que un home lliberal y humanitari no podia ni pot defensar; son aquells que tenen en son programa el servey militar voluntari perque vagi á fer l'ofici de soldat aquell que hi senti vocació, respectant aixis la llibertat de tothom, y no descompendre á la familia com passa avuy y passará ab lo servey obligatori patrocinat per lo filosof ranci Sr. Salmerón. Son aquells que aboleixen l'impost de consums y tenen en son programa la contribució progressiva, únic medi de posar una resclosa á la acumulació del capital; son, en fi, aquells que no preguntan á ningú com pensa en materias religiosas; son los que aspiran á la reconstitució de la nacionalitat catalana, dintre de la que hi caben lo mateix los deístas que ateístas, lo mateix los catòlics qu'ls masons, ab tal que per sobre de aquests sentiments íntims de la seva conciencia, hi posin la llibertat de Catalunya.

¿Ahont es, donchs, lo clericalisme dels catalanistas, senyors republicans unitaris?

¡Clericals y reaccionaris nosaltres, fills de aquesta terra, que amparava als juhéus contra las iras dels freres! Reaccionaris nosaltres, fills d'un poble que arrencava de la Catedral els sitials destinats als inquisidors; enviats per reys de nissaga castellana! Reaccionaris nosaltres fills d'aquell poble que se l'anomenava la República Catalana, sagrari de democracia, y que portá arreu del mon lo seu progrés y la seva civilizació!

Vaja prou farsa. Si vosaltres y ab vosaltres tots los de *allende el Ebro*, en defensa de la *unidad española* vos sabeu juntar catòlics y ateos, clericals y republicans, monárquichs y jesuitas, carlins, burgesos y obrers per ofegar l'esperit de llibertat del poble catalá, no es just que també els catalans sens distinció de creencias y de posicions socials, ens juntem pera defensarnos en contra d'aquesta dominació brutal qu'ens pesa y ens esclavitsa?

Sota'ls plechs de nostra bandera, símbol de llibertat y progrés, bandera que may se enarborá en cap lloch del mon com á senyal de opresió, ni tampoch tingué d'esser arriada vergonyosament com alguna que tots coneixem, hi caben tots los homes de bona voluntat, pensin com pensin, ab tal que abominin de todas las tiranías.

Los mateixos que avuy ens diuen reaccionaris á nosaltres, son els que insultavan als cubans calificantlos de *bandidos*, y als filipins de *micos*; y els uns y els altres prescindint de petitesas y de mesquins detalls y despreciant els insults dels inconsults, sapigueren juntarse com un sol home pera la deslliuransa de sa patria natural y sapigueren véncer al qui els insultava.

Que aprenguin, donchs, els catalans, y pensin que la democracia es incompatible ab el centralisme, lo mateix si's presenta ab lo ropatge de una monarquia, que ab lo ropatge de una república unitaria y centralisadora.

Fem la nostra via, que lo que ha de esser será jredeal pesi, á qui pesi. Natura s'imposa, y tot despreciant als que á falta de arguments ens diuen reaccionaris á fi de dividirnos per mellor explotarnos, seguim nostre camí mes fermes que may sens oblidar qu'els jacobins (els centralistas) francesos també insultavan als girondins (federal) ab los mots de reaccionari, y no obstant y aixó aquets morían á la gillotina cantant la Marselesa.

FIBLÓ

23 Febrer 1904.

FALLO DELS CONCURSOS

de LA TRALLA

CONCURS DE CAPSALERA

S'adjudican **25 ptas.** á la capsalera que porta'l lema

¡Arri burro!

las quals podrá passar á recullir á n'aquesta Administració el dia que vulgui y á l' hora que li vingui bé.

CONCURS DE COUPLETS

S'adjudican **10 ptas.** al autor del *couplet* número 57, que porta'l lema: **Buenas** baix las inicials H. A. M. qui pot passarlas á recullir (las **10 ptas.**) quan vulgui. Se concedeix *Publicació honorífica* als següents: Simbol.—Uns guants de pell de patata.—Eugení Janer, y J. C. T. La enhorabona!

Couplet premiat en el concurs

de LA TRALLA

Lema: BUENAS

(Música dels couplets de *De La Terra al Sol*)

Se que surt un periódich
que LA TRALLA diu per nom

y que brunzintla á n'el aire
fa sentir lo seu fibló.
Tots els fills de Catalunya
que s'estimin bé de cor,
comprin aquest setmanari
qu'els dirá'ls farsants qui son.
Y aixis si os preguntan
xim, xim
—¿quin diari tens?
contestéu:—LA TRALLA
qu'es dels mes valents.

(Repeteix la tornada).

H. A. M.

Si alguna potencia (per petita que sia) vol venir á ocupar Espanya tan li farán las defensas ridicolas que's preparan, com lo que hi trobat avuy.

Recomaném al Govern y als conspícuos patrioters de tres dos quartos que pera'l mal de invasió estrangera en Manel Girona té una bona recepta.

Bandera blanca á grans dosis y grans festas populars en celebració de la arribada. Lo demés es fer el ximple.

**

A Madrid la policia las ha messuradas contra tothom: Poble, Diputats, Periodistas, etc.

Els Diputats republicans, que van ser la causa de las pinyas han demostrat una vegada mes lo enemichs que son de la igualtat. En contes de rébre de bona gana, sinó per res mes, per solidaritat ab el poble, no's cansavan de cridar ab tota la forsa dels seus pulmóns: *Eh! que nosotros somos diputados!*

O siga:—Que peguéu garrotadas al poble que'ns aclama no'ns va malament, pero que'ns toqui'l rébre á nosaltres, *esto ya son higos de otro panero.*

Pero'ls policias que deuen ser uns demócratas de primera, no's van entendre de rahons y inspirantse ab la santa igualtat que'ls republicans (?) predican, las van repartir per parts iguals sense pensarshi gayre.

Ab lo qual van deixar plens de *cardenals* á n'alguns diputats de la república inconsistent sense valguelsi la immunitat... anticlerical.

**

En Montero Ríos ha dit, sense pensarshi gens, qu'ell va ser partidari de donar la independència á Cuba y que sempre havia sigut del parer de implantar l'autonomia en dita illa.

Y la gent de Madrid que l'escoltava, no li ha hit *espúreo* ni *tigre de la manigua*, ni *infame filibustero*.

Sr. Montero Ríos: ja que vosté era del parer de donar als Cubans lo que's varen pendre perque no li diu al Govern que dongui l'autonomia á Catalunya are que hi son á temps?

Sols en aquest cas creurém lo que vosté afirma are, ó lo que vol dir, que no'l creyém d'una paraula.

**

El Foment Autonomista Catalá que may se cansa de treballar pera la implantació d'Escolas gratuïtas catalanas, está á punt d'inaugurar la primera, que ja está instalada ab tots els avenços de la moderna pedagogia.

Mes no tenintne prou ab una ja está organisant pera'l dia 3 de Mars, una gran funció teatral en la que's representarà «Lo Cor del Poble» y una pessa cómica, invertint els beneficis que s'obtinguin, en la fundació d'un'altra escola gratuita catalana.

Que aprenguin els de la *Fraternitat!*

**

Els nostres republicans son de lo més divertit. Impotents pera ter la revolució y portarnos la tant *deseada República*, que'ns prometian á plasso fixo, en vespras d'eleccions, s'entretenen lo bestia dintre de las Cortes; y, no contents d'aixó, per fer veure que treballan engrescan á uns quants beneys perque moguin xibarrí al carrer, pera aixis entretindre la gana dels infelissos que encara crehuen en las promesas

dels Lerroux, Junoy y demás compañeros mártires.

De sobras sabian que la policia els disoldria sense fer gaire mal á ningú (aquest era el tracte). La cuestió era ferse passar per victimas de la *reacción*.

Vaja, senyor republicans de boquilla: torneunos el ral, que no volém més comedia.

**

En la inaugural d'una «Juventud Republicana: Corominas: «Y cuando nuestro ilustre jefe Salmerón os dé la orden de que ocupeis el puesto que os señale, sed los primeros en enarbolar muy alto la bandera de la República».

Orden, efe, al puesto que os señale... No trobém cap mena de diferencia entre aquests Mots despòtics y'ls que pronunciavan els Reys absoluts de la Espanya de la Inquisició.

El poble pera lluytar pels seus drets indiscutibles té d'esperar la orden, ó sia la voluntad d'un home, d'un advocat de l'aristocracia madrilenya y d'algú mes elevat encara? Per aquestos camins es per ahont els pobles degenerats conseguixen la seva definitiva esclavitud, prólech de la mort.

**

La *Esquella de la Torratxa* publica en sa primera plana'l retrato den Corominas disfressat d'assiàtich, fentlho passar per l'Emperador de Corea.

Con tin plausible motivo la redona que fa de march á n'aquella noya tan graciosa de la capsalera s'ha tornat tota vermella... de vergonya?

Ho dubtém perque no n'hi han de fets.

**

Retallém d'un diari local: «La Comissió de Governació, proposa concedir un premi de 1.000 pessetas pera'l certámen d'enguany de la Academia del Cos Médico municipal, fixant lo tema següent: «La població animal de Barcelona en relació ab la higiene pública.»

La Comissió que proposa premiar un tema així, demostra ser agrañida al poble que la elegí.

**

Per falta de lloch no podém insertar complerta una carta qu'hem rebut del senyor March M. y S., en la que rectifica la seva carta anterior publicada en nostre número 16, secció «De fora».

En síntesis, la rectificació s'enclou en afirmar no esser cert que dita carta fos publicada á instancias de l'Associació Obrera Catalanista de Manresa, y declarar que dita Associació no té que veure res ab lo consignat en dita carta.

Creym que l'Associació Obrera Catalanista de Manresa se donará per satisfeta ao aquesta rectificació y á ella deixem el càrrech de fer entendre á n'el Sr. March M. y S., que no es de persona formal fer us d'autorisacions que no's tenen.

**

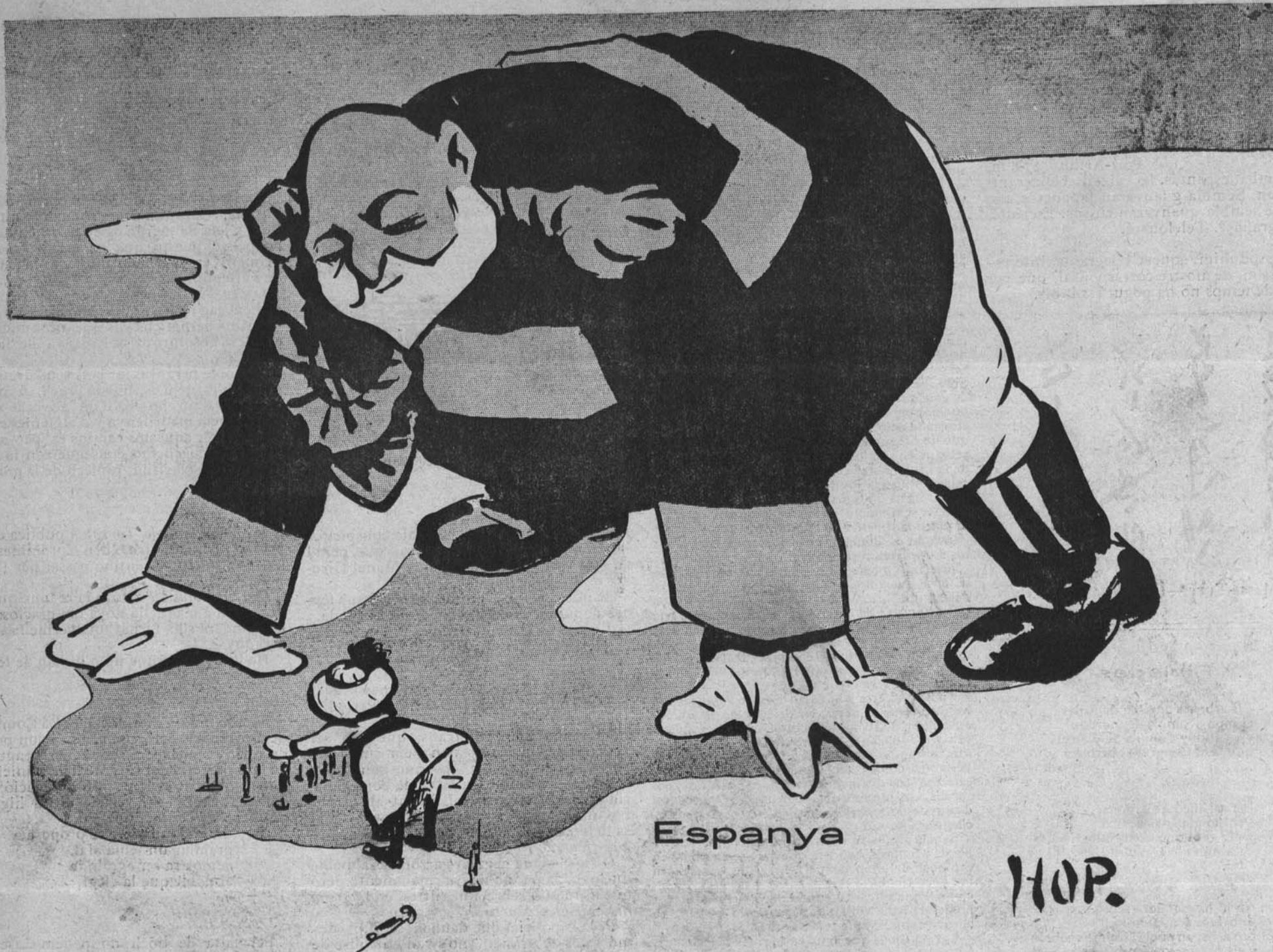
Llegim en la «Gazeta de Budapest».

»Espanya, la insignificant Espanya, la patria dels toreros y dels polítichs, devant de las complicacions que la premsa propala, artilla las sevas costas ab canóns de fer mitja y ab soldats de plom. Nosaltres ens creyem obligats en donar un consell, á n'aquesta eterna de menor edat. Deixinse de quixoterías que ja sab ahont condeixen ó sino recórdintse de Cavite, Santiago, Trafalgar, etc., etc., de trist recort y no vulguin segonas parts, que com diu el seu immortal Cervantes, *nunca fueron buenas*. Si han perdut Cuba, Puerto-Rico y Filipinas, pensin ab las Canarias y las Balears. Que si algu veu que encara fa alardes de foras no fora difícil que'l dia menos pensat «se trobessin sense aquestas illas que tantas nacions festejan. Volém també fer una profección. Escoltin be y pensin alguna vegada no més. El dia que Espanya tingui esquadra's trobará sense illas. Al temps.»

Poca cosa hem d'afegir á lo dit per aquesta important Gazeta. Quasi be res. L'úlich que dirém es que te tota la rahó y referent á alló que diuen de que *ensem alguna vegada*; debém dirli que no's fagi ilusions. Afegim també que ademés de las illas que's fondon, fora facil s'hi ajuntés alguna cosa que atanyeria mes á la seva intangibilitat.

**

Visca la República ¿es ilegal? Aixó preocupa molt al Govern y als monárquichs.

LA NEUTRA... LITAT (!)

Eduard l'Inglés: — ¡Nen, pòsam soldats per tot el voltant perquè ningú se la emporti.
El Nen: — Ay, ay, si això es méu...
Eduard: — Bueno, calla maco, ja t'hi deixo manar per are...

senyor Cayeda, ja que'l pobre senyor té desde fa quatre mesos postrat al llit a son únic fill, víctima d'una greu enfermetat.

Res ha valgut la protesta de tot el poble ja que res pot conmovre'l cor de ferra de aquesta gentussa.

En honor a la veritat, dech fer constar que l'ex-alcalde Sr. Mundet, persona de molta reputació y verdader pare d'els pobres, a qui tan incuament han atacar els republicans llibertaris valent-se de la campana de la desgracia, s'ha oposat junt ab l'extint d'alcalde Sr. Babot y el regidor senyor Riera, a qu'es cometés la barbaritat que s'ha comés contra'l Sr. Cayeda. Vegin ab això, lo que pot esperar la gent honrada, d'aquesta gent sense conciencia.

UN CATALANISTA

LLEYDA

Sr. Director de LA TRALLA.

Molt senyor meu: Lleyda està d'enhonorabona y per tant no puch menys que parlarne en el periódich perquè aixís els de Barcelona envegin la nostra sort.

Donchs si; escoltin bé y no cayguin en basca. Ja tornem a tenir el partit lliberal de Lleyda organitzat! Se salvó la Patria que dirian aquells militars tan monos que fan muecas a las nostras noyas pel carrer de la goma.

Han elegit Junta y tot està a punt de soifa. Are si que'ns engreixerem.

Llegeixin La Comarca de Lleyda que'ls hi fa unas puntes y uns tafetans que s'hi pot sucra pá.

TO-PO

TARRAGONA

Sr. Director de LA TRALLA:

Ja quasi no'ns recordariem de tots aquells sucesos dels consums si no fos un periódich que pastura per aquí que li diuen L'Heraldo que's dol ab llágrimas amargues de que'l poble tarragoní se aprofités de la tregua que hi va haver en las líneas fiscals ab motiu de las empenas d'aquells días pera passar sense pagar drets diferents materias.

En cambi l'arrendatari dels consums no's queixa, potser perquè te por de que'l poble s'hi acostumhi a passar de franch y li malmeti las barracas cada dos per tres. ¿Qué hi té tant per cent L'Heraldo ab els nostres consums? Si no n'hi té ho sembla.

A la Joventut Catalanista'l Sr. Gibert ha obert un curs d'Historia y de Gramática catalana, que molt convenia a Tarragona.

Desde LA TRALLA'l felicito coralment y fem vots pera que'ls pares hi envihin als seus noys, donchs no fentne pagar res, no tindrian perdó si no proporcionessin als seus fills la ilustració que els bons patricis els hi ofereixen gratuïtament.

LLAMBÍ

SANT CELONI

Sr. Director de LA TRALLA:

Tenim un Alcalde que si no'ns fes tant fástich nos faria gracia. Figuris que las agafá per no deixar ballar a la plassa a la Colla de «gitanas», dita de can Soler. El ball de «gitanas», popular y tradicional a Sant Celoni, va esser donchs sospés perquè al Alcalde que sofrim li va passar aixís pel cap. El motiu resulta tan ignoscent y beneyt com el mateix ordenador. Diu que cridats els dos capitans de colla'ls va dir que'ls revocava'l permís de sortir a ballar, perquè després de saludar a n'ell, aquesta colla, el día avans, saludá al poble.

Un altre colla de «gitanas» hi havia que pogué ballar, pero mellor hauria fet en plegar. El nostre impopular Alcalde, va agafar tanta por al véure que la gent sensata o sia tot el poble en pes comentava desfavorablement la seva disposició letrouxiàna, que va omplir la plassa de civils y mausers que feya feredat.

Després contan que aquesta segona colla va ser saludada ab una xiulada colossal que'l poble li va propinar pera demostrar la satisfacció ab que veyia la seva falta de solidaritat ab l'altra colla, donchs si no hagués tingut tanta frescura no hauria ballat pera protestar aixís de la ordre despótica del Alcalde de casi R. O.

Sembla que are a Sant Celoni se farà popular aquesta corranda:

Senyor Alcalde mayor
no s'emboliqui ab la Colla
donchs fentho així ha demostrat
qu'el cap d'algú es sols un'olla.

PICA-PINYAS

SALLENT

Sr. Director de LA TRALLA:

Diuenge, una colla de saltis banquis, capitanejats per l'ex-alcalde de R. O. de Manresa, senyor Fius, donaren un meeting de propaganda republi-

cana en lo teatre principal d'aquesta vila.

La nota predominant fou la de sempre: atacar sense solta ni volta als catalanistas.

Deu los fassa bons si ab campanyas d'aquesta naturalesa se creuen millorar la situació de la desventurada classe obrera.

L'altre día l'Ajuntament no pogué celebrar sessió perquè l'infalible Catllera se trobava de viatge. Aixís va comunicarho un agutzil a varis regidors de la conjura republicana.

No hauria dit may que un xicot tan diminut fos de tanta utilitat.

Está vist: el día que'l Catllera estigui de cal adrogueu o que per casualitat un conductor del tren l'atrapi infraganti o els burots de Barcelona l'encasillin cinch minuts ab el matute sota la brusa l'Ajuntament de Salent no podrà celebrar sessió.

¡Quina honra pe'l senyor Sorribas y per aquells 116 electors que varen pujarlo en lo pinácul de las sevas ambicions!

¿Qué hi diuen en això los demás concejals, els quals, sembla que viuen ab pugna ab tots els procediments absolutistas? Y el senyor Sorribas, també, que hi diu en això? ¿Encare no está cansat de representar prous papers ridiculs? ¡Ay! aquesta vara, aquesta vara, senyor Pepet, l'ha de fer anar ab crossas sino se la treu prompte del seu dessobre.

Escolti... Una vegada era un arcalde que... pro no; deixemnos de arcaldes y quentos y passem a cosas de mes suma transcendencia.

Quins beneficis n'entreu al poble de que el teléfono funcioni a cárrech del Ajuntament? Els mateixos que'n va tréurer d'aquella festa major tan desgraciada y d'aquell viatge de recreo a Madrid tan desastros. Donchs, perquè continúa el teléfono a la casa de la Vila? Primera aberració. Per quin motiu se ha destituït al veterinari; al veterinari mes cumplidor y justicier que ha conegut Salent? Segona aberració.

Per qué al dipositori dels fondos comunals se li vol pendre la caixa? Tercera aberració.

Y tantas aberracions podria citar que me empenyaria omplirne tot un saló de sessions encare que en lloch de la imatge de Cristo hi hagués exposada la efigie del Catllera com a símbol de pau, de justicia y de bona administració.

Pero ja, ja podém xiular si l'ase no vol béurer. No ens queda altre remey que conformarnos, ab l'esperansa per'xó, de que a no tardar els arribará el seu Sant Martí. Jo, ja estich satisfet de véurer com els mes entusiastas seus, van escorrent el bulto y els elements sensats retirantlos las simpatias.

Y en lo próxim número se continuará.

Salent 22 de Febrer de 1904.

SAGALET NOU

Tip. «Arte Moderna», Passeig de Gracia, 83; Teléf. 351

No deixan cridar Visca la República ni es legal publicar aquest crit en els periódichs, perquè segons las lleys, Visca la República no es de cap manera legal.

De manera que ara no's pot cridar Visca la República ni es permés publicarho en cap diari ni impres. Y en cambi en pocas ratillas nosaltres ja ho dihem quatre vegades y segons els càlculs d'un company de redacció que te mes paciència que Job, desde que al Congrés se parla d'aquest assumpto, els diaris d'informació d'Espanya han escrit Visca la República 21.375.892 vegades.

Y qui no s'ho cregui que s'ho conti.

**

Hi ha un canguelo qu'espervera. Tot son interpelacions y preguntas referents al estat de defensa de nostres costas y tot son censuras al Govern perquè no las te en estat de plantar cara al primer que vingui.

Ja tornem a somiar truytas y a aprobarse millonadas pera fer el fatxenda.

Si'ls castillas tinguessin el concepte que tenim nosaltres del ridícul, no s'hi amohinarian tant ab aquestas tonterias, ni's gastarian tants quartets malaguanyats!

De Fora

VIDRERAS

D'un fet que no te explicació tinch de donarli compte.

El Sr. Cayeda, el secretari d'eixa, senyor d'una conducta intatxable y que sapigué y volgué sempre cumplir ab son deber, portant ab molta equitatels assumptos de nostre ajuntament sens may fallar a ningú com ho prova'l fer ja vint y cinch anys que dit senyor actuava de secretari: se troba avuy sospés de son cárrech per la despótica voluntat d'els republicans (?) posesionats del ajuntament, sens que puguin imputar cap falta a dit senyor y si, no mes, que per protegir a un mestre d'estudi privat, que no ha pogut obtenir may cap plassa (si s'exceptúa una de 250 pessetas) en las dos ó tres vegadas qu'ha fet oposicions, y aixó vol dir que la secretaría de Vidreras li ve molt gran; mes, res tindria aixó que véurer, ni cap motiu m'induhiria a posar eix fet a la llum pública si no fos en las circunstancias en que s'ha destituït a n'el